

ZYGMUNT ŁUPINA

ur. 1929; Obrocz

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", opozycja w PRL, Solidarność (1980-1989), Wszechnica Związkowa

Powstanie Wszechnicy Związkowej „Solidarności”

Inicjatorem Wszechnicy był doktor Adam Stanowski, a takim najbardziej energicznym realizatorem inicjatywy Stanowskiego był Czesław Niezgoda, pierwszy przewodniczący MKZ-tu „Solidarności” Regionu Środkowo-Wschodniego. I on w grudniu 1980 roku na posiedzeniu prezydium MKZ-tu zaproponował i przeforsował uchwałę o powołaniu Wszechnicy Związkowej i zlecił to zadanie mnie jako członkowi MKZ-tu już wówczas (od listopada 1980 roku). Z tym że prezesem Wszechnicy został profesor Jerzy Kłoczowski, chodziło o taką znakomitą firmę. Poza tym on nas popierał i czynnie się włączał w działanie, więc nie był to tylko honorowy prezes. Ale prace organizacyjne... ja odpowiadałem za nie.

Ale jeśli chodzi o tę strukturę, która nie miała wyraźnych granic, strukturę zwaną Wszechnicą Związkową, tu każdy mógł się włączyć w każdej chwili czy wyłączyć. To tylko pewna grupka była taka stała, a resztę to zależało od tego, na kogo się trafiło, czy on godził się wystąpić publicznie, zabrać głos. Nie cenzurowano wcześniej, chociaż były pewne szkolenia, ale każdy mógł brać w tej pracy udział. Jednak, aby troszeczkę uściślić, trzeba powiedzieć, że były dwie główne płaszczyzny działania Wszechnicy Związkowej. Pierwsza: szkolenie związkowe, sprawy organizacyjne, a druga: oddziaływanie na świadomość Polaków. I w tym drugim fragmencie Wszechnica była powszechna, nie było ograniczeń, kto może wysłuchać wykładów. Daleko wykraczała poza związek zawodowy, na spotkaniach publicznych, w kościołach, na wiecach, w salach kinowych i tak dalej każdy mógł przyjść, słuchać, brać udział w dyskusji. I na tej płaszczyźnie Wszechnica działała przede wszystkim. Walczyła z zafałszowaniem wiedzy, zwłaszcza historii, ideologii, literatury, socjologii, oddziaływała w szerokim zakresie na świadomość religijną.

Data i miejsce nagrania	2014-05-09, Lublin
Rozmawiał/a	Łukasz Kijek
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"